

NOTAT Sygeplejerskernes specialuddannelser 2024

I perioden 23. maj til 6. juni 2024 har DSR Analyse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne af Dansk Sygeplejeråds medlemspanel. Det skal bemærkes, at data alene er vægtet på alder. 1.376 af de i alt 2.949 inviterede medlemmer deltog i undersøgelsen, svarende til 47%¹. Dette notat præsenterer resultater vedrørende medlemmernes specialuddannelser og ønsker til sådanne. Notatet er baseret på ledere og ikke-ledere i beskæftigelse, da der ikke er signifikant forskel på, hvorvidt disse to grupper har en specialuddannelse eller ej.

Hovedresultater

- 32% af sygeplejerskerne, der ikke har en specialuddannelse, er interesseret i at starte på en specialuddannelse på et tidspunkt i deres karriere.
- 7% af sygeplejerskerne har søgt en specialuddannelse, men har fået afslag oftest pga. arbejdspladsens økonomi.
- I Sverige findes en lang række specialuddannelser og flere end Danmark. Blandt de svenske specialuddannelser, har sygeplejerskerne især en interesse i en specialuddannelse i palliativ sygepleje og medicinsk sygepleje.
- Den primære årsag til, at sygeplejersker med en specialuddannelse påbegyndte specialuddannelsen, var et ønske om at få flere faglige kompetencer.
- Sygeplejersker med en specialuddannelse er mere rustet og har større overblik:
 - o 84% af de specialuddannede sygeplejersker føler sig i høj grad rustet til at løse deres sygeplejefaglige opgaver imod 63% af dem uden specialuddannelse.
 - o 80% af de specialuddannede sygeplejersker føler i høj grad at have et godt overblik over deres sygeplejefaglige opgaver imod 68% af dem uden specialuddannelse.
 - o 82% af de specialuddannede sygeplejersker føler sig i høj grad rustet til at løse komplekse sygeplejefaglige problemstillinger imod 48% af dem uden specialuddannelse.

Omfanget af sygeplejersker med en specialuddannelse

21% af sygeplejerskerne angiver, at de har gennemført eller er i gang med en specialuddannelse. Det er værd at bemærke, at resultaterne er baseret på medlemmernes oplevelser og derfor ikke nødvendigvis stemmer helt overens de officielle uddannelsesregistre.

Tabel 1. Har du gennemført eller er i gang med en specialuddannelse for sygeplejersker? (sæt evt. flere kryds)

	DR	KL	Alle sektorer
Ja, gennemført eller i gang	24%	18%	21%
Ja, gennemført	22%	17%	20%
Ja, i gang	3%	1%	2%
Nej	75%	82%	78%
Ved ikke	1%	0%	1%
Antal	817	339	1287

Anm. Der er statistisk signifikant forskel mellem region og kommune. Alle sektorer inkluderer også stat og privat sektor. Kilde: DSR analyse.

¹ DSR Analyse har hjemtaget medlemspanelet. Tidligere paneldeltagere er geninviteret og nye tilføjet. Data er vægtet på alder, mens de tidligere panelundersøgelser er vægtet på flere parametre. Dog er der kun marginal forskel på inviterede og deltagerne ift. de øvrige baggrundsdata, hvorfor der ikke er vægtet på disse i denne panelundersøgelse.

42% af de specialuddannede sygeplejersker har gennemført en specialuddannelse i intensiv sygepleje og 22% i anæstesiologisk sygepleje. Det er de to største specialuddannelser efterfulgt af psykiatrisk sygepleje og sundhedsplejerskeuddannelsen. De øvrige ses i tabel 2.

Tabel 2. Hvilken specialuddannelse har du gennemført eller er i gang med?

	Specialuddannede
Specialuddannelsen i intensiv sygepleje	42%
Specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje	22%
Specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje	15%
Sundhedsplejerskeuddannelsen	14%
Specialuddannelsen i kræftsygepleje	6%
Specialuddannelsen i borgernær sygepleje	4%
Specialuddannelsen i infektionshygiejne	2%
Antal	278

Anm. Det har været muligt at sætte flere kryds i kategorien af gennemførte specialuddannelser. Kilde: DSR analyse

Dernæst er sygeplejerskerne spurgt til, hvorvidt de er interesseret i at starte på en specialuddannelse på et tidspunkt i deres karriere. Spørgsmålet er kun stillet til dem, der ikke i forvejen har gennemført eller er i gang med en specialuddannelse. 32% af sygeplejerskerne svarer ja. Den specialuddannelse, som flest har en interesse i, er borgernær sygepleje. Dette fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Er du interesseret i at starte på en specialuddannelse på et tidspunkt i din karriere? (sæt evt. flere kryds)

	Ikke-specialuddannede
Nej	44%
Ja, en eller flere	32%
Ja, specialuddannelsen i borgernær sygepleje	13%
Ja, sundhedsplejerskeuddannelsen	7%
Ja, specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje	6%
Ja, specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje	5%
Ja, specialuddannelsen i kræftsygepleje	5%
Ja, specialuddannelsen i intensiv sygepleje	4%
Ja, specialuddannelsen i infektionshygiejne	3%
Ved ikke	24%
Antal	960

Anm. Beskæftigede sygeplejersker, der ikke er i gang eller har gennemført en specialuddannelse i tabel 1. Kilde: DSR analyse

De, der ikke er interesseret i at starte på en specialuddannelse, begrundes det oftest med, at de er tilfredse med deres nuværende stilling og arbejdsopgaver, samt at de har andre karriereplaner. Dette fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Hvad er den primære årsag til, at du ikke er interesseret i at starte på en specialuddannelse?

	Ikke-specialuddannede
Jeg er tilfreds med min nuværende stilling og arbejdsopgaver	36%
Jeg har andre karriereplaner	26%
Andre arbejdsmæssige forhold (uddyb gerne)	17%
Andre personlige forhold (uddyb gerne)	14%
Manglende interesse	4%
Jeg har ikke tid	1%
Jeg har ikke en økonomi, der tillader det	1%
Ved ikke	1%
Antal	523

Anm. Beskæftigede sygeplejersker, der ikke er interesseret i at starte på en specialuddannelse i tabel 3. Kilde: DSR analyse

7% af dem, der er interesseret i at starte på en specialuddannelse på et tidspunkt i deres karriere, har søgt en specialuddannelse, men fået afslag. Ofte med henvisning til økonomien, jf. tabel 5.

Tabel 5. Har du søgt en specialuddannelse, men fået afslag på at komme på en specialuddannelse?

	Ikke-specialuddannede
Ja	7%
Ja, med henvisning til økonomien	3%
Ja, med henvisning til mangel på kollegaer	2%
Ja, min leder fandt det ikke relevant	2%
Ja, min leder sendte en anden afsted	1%
Nej	93%
Ved ikke	0%
Antal	216

Anm. Beskæftigede sygeplejersker, der er interesseret i at starte på en specialuddannelse i tabel 3. Kilde: DSR analyse

I Sverige findes en lang række specialuddannelser, og flere end Danmark. Sygeplejerskerne har interesse i disse specialuddannelser. Flest angiver i tabel 6 palliativ sygepleje (26%) efterfulgt af medicinsk sygepleje (22%).

Ser vi isoleret på sygeplejersker ansat på medicinske afdelinger, så angiver 49%, at en specialuddannelse i medicinsk sygepleje er relevant for dem. Og blandt sygeplejersker ansat i et pædiatrisk speciale, angiver 9 ud af 10 (90%), at en specialuddannelse i pædiatrisk sygepleje er relevant for dem (ej vist).

De, der i tabel 6 har angivet "anden", skriver især at følgende er relevante for dem: akutuddannelsen, diabetes, dialyse, geriatri, kirurgisk sygepleje, kardiologi, lungemedicin, opvågning, sår og stomisygepleje.

Tabel 6. I Sverige findes flere specialuddannelser for sygeplejersker end i Danmark. Er en eller flere af disse relevante for dig, hvis de blev udbudt i Danmark? (sæt evt. flere kryds)

	Specialuddannede	Ikke-specialuddannede	Alle
Palliativ sygepleje	15%	29%	26%
Medicinsk sygepleje	9%	22%	19%
Pædiatrisk sygepleje	8%	11%	10%
Operationssygepleje	5%	11%	10%
Anden (uddyb gerne)	11%	19%	17%
Ingen af ovenstående	49%	25%	31%
Ved ikke	11%	11%	11%
Total	296	958	1282

Anm. Sygeplejersker med og uden ledelsesansvar. Alle indeholder sygeplejersker med en gennemført eller igangværende specialuddannelse samt ingen specialuddannelse. Kilde: DSR analyse

Blandt sygeplejersker, der er i gang eller har gennemført en specialuddannelse, er årsagen til, at de påbegyndte en specialuddannelse oftest et ønske om at få flere faglige kompetencer (82%), hvilket er den dominerende årsag. Langt færre angiver andre årsager, såsom mulighed for bedre arbejdstider (6%), større ansvarsområde (3%) og højere løn (2%). Dette er dog ikke ensbetydende med, at de ikke har betydning blot, at det ikke er den primære betydning, da det kun har været muligt at sætte et kryds.

Tabel 7. Hvad var den primære årsag til, at du startede på en specialuddannelse?

	Gennemført specialuddannelse	Igangværende specialuddannelse	Total
Flere faglige kompetencer	83%	68%	82%
Mulighed for bedre arbejdstider	5%	21%	6%
Højere løn	2%	0%	2%
Større ansvarsområde	3%	4%	3%
Mulighed for at tage til udlandet	0%	0%	0%
Andet (uddyb gerne)	7%	7%	7%
Ved ikke	0%	0%	0%
Antal	296	20	316

Anm. Sygeplejersker med og uden ledelsesansvar. Kilde: DSR analyse

Sygeplejersker med en specialuddannelse er mere rustet og har større overblik

Tabel 8 viser, at 84% af de specialuddannede sygeplejersker i høj grad føler sig rustede til at løse deres sygeplejefaglige opgaver. Denne andel er 63% blandt de ikke-specialuddannede sygeplejersker.

Tabel 8. I hvilken grad føler du dig godt rustet til at løse dine sygeplejefaglige opgaver?

	Specialuddannede	Ikke-specialuddannede	Alle
I høj grad	84%	63%	67%
I nogen grad	14%	35%	31%
I mindre grad	1%	1%	1%
Slet ikke	1%	2%	2%
Ved ikke	1%	2%	2%
Antal	296	954	1278

Anm. Sygeplejersker med og uden ledelsesansvar. Alle indeholder sygeplejersker med en gennemført eller igangværende specialuddannelse samt ingen specialuddannelse. Der er statistisk signifikant forskel mellem grupperne. Kilde: DSR analyse

Tabel 9 viser, at 80% af de specialuddannede sygeplejersker i høj grad føler, at de har et godt overblik over deres sygeplejefaglige opgaver. Denne andel er 68% blandt de ikke-specialuddannede sygeplejersker.

Tabel 9. I hvilken grad føler du at have et godt overblik over dine sygeplejefaglige opgaver?

	Specialuddannede	Ikke-specialuddannede	Alle
I høj grad	80%	68%	71%
I nogen grad	18%	28%	26%
I mindre grad	1%	2%	2%
Slet ikke	0%	0%	0%
Ved ikke	1%	2%	2%
Antal	296	954	1278

Anm. Sygeplejersker med og uden ledelsesansvar. Der er statistisk signifikant forskel mellem grupperne. Kilde: DSR analyse

Tabel 10 viser, at 82% af de specialuddannede sygeplejersker i høj grad føler sig rustet til at løse komplekse sygeplejefaglige problemstillinger. Denne andel er 48% blandt de ikke-specialuddannede sygeplejersker.

Tabel 10. I hvilken grad føler du dig godt rustet til at løse komplekse sygeplejefaglige problemstillinger?

	Specialuddannede	Ikke-specialuddannede	Alle
I høj grad	82%	48%	55%
I nogen grad	17%	43%	38%
I mindre grad	1%	6%	5%
Slet ikke	0%	1%	1%
Ved ikke	1%	2%	2%
Antal	296	954	1278

Anm. Sygeplejersker med og uden ledelsesansvar. Der er statistisk signifikant forskel mellem grupperne. Kilde: DSR analyse